

Guía Docente				
Datos Identificativos				2020/21
Asignatura (*)	ANATOMÍA I E HISTOLOXÍA	Código	651G01001	
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Primeiro	Formación básica	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Fisioterapia, Medicina e Ciencias Biomédicas			
Coordinación	Toro Santos, Francisco Javier de	Correo electrónico	javier.toro@udc.es	
Profesorado	Fernandez Fernandez, Esther Del Carmen	Correo electrónico	esther.fernandez1@udc.es	
	Toro Santos, Francisco Javier de		javier.toro@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Estudo xeral dos tecidos. Estudo da anatomía de cabeza e tronco (osos, articulacións e músculos) Estudo da neuroanatomía.			
Plan de continxencia	1. Modificacións nos contidos: Non hai cambios nos contidos da materia 2. Metodoloxías Mantense a metodoloxía da clase maxistral, que será virtual, a través da plataforma TEAMS. Mantense a proba mixta de avaliación continua, que consistirá en preguntas curtas, preguntas test e casos clínicos para resolver, que se colgarán en moodle despois de cada unidade temática. *Metodoloxías docentes que se modifican.: non se realizarán as prácticas, aínda que os contidos teóricos que se imparten nestas clases daranse como clase maxistral de forma virtual a través da plataforma TEAMS. Non se realizarán traballos tutelados nin a presentación oral pública dos mesmos. Os alumnos deberán facer as láminas de Anatomía correspondentes a cada unidade temática para facilitar a aprendizaxe e comprensión da materia, aínda que non serán avaliados e non computarán na nota final. 3. Mecanismos de atención personalizada o alumnado: as tutorías serán virtuais a través da plataforma TEAMS 4. Modificacións na avaliación: mantense a avaliación continua (proba mixta virtual con preguntas curtas, preguntas test e casos clínicos para resolver que se atoparan en MOODLE despois de cada unidade temática) sendo un 20% da nota final. A proba obxectiva realizarase de forma virtual cun porcentaxe da nota final do 80% O resto de metodoloxías non computarán na nota final. *Observacións de avaliación: 5. Modificacións de la bibliografía o webgrafía: non existen modificacións. Oservacións de avaliación: 5.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

A1	Coñecer e comprender a morfoloxía, a fisioloxía, a patoloxía e a conduta das persoas, tanto sas como enfermas, no medio natural e social.
A19	Comunicarse de modo efectivo e claro, tanto de forma oral como escrita, cos usuarios do sistema sanitario así como con outros profesionais.
B1	CB1 - Que os estudantes demostrasen posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adóitase atopar a un nivel que, aínda que se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
B2	CB2 - Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
B3	CB3 - Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
B4	CB4 - Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	CB5 - Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.
C9	Ter a capacidade de xestionar tempos e recursos: desenvolver plans, priorizar actividades, identificar as críticas, establecer prazos e cumprilos.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Dominar a terminoloxía anatómica, de modo que o alumnado coñeza a nomenclatura actualizada das estruturas anatómicas e adquira a capacidade de descrición destas estruturas empregando termos de orientación espacial	A1 A19	B1 B2 B3 B4 B5	C1 C8 C9
Desenvolver a capacidade de observación.	A1 A19	B1 B2 B3 B4 B5	C1 C8 C9
Coñecer a morfoloxía xeral do corpo humano, a localización, a forma e a estrutura dos seus órganos, sistemas e aparatos, e as súas interrelacións.	A1 A19	B1 B2 B3 B4 B5	C8 C9
Coñecer a morfoloxía, a localización e as interrelacións das estruturas anatómicas, en particular, o sistema nervioso e o aparato locomotor de cabeza, colo e tronco.	A1 A19	B1 B2 B3 B4 B5	C8 C9
Identificar a forma e as relacións das diferentes estruturas anatómicas mediante o uso de esquemas, debuxos, láminas e modelos anatómicos tridimensionais (maquetas).	A1 A19	B1 B2 B3 B4 B5	C1 C8 C9

Comprender a función dos órganos e sistemas a través da posición, forma e estrutura básica.	A1 A19	B1 B2 B3 B4 B5	C1 C8 C9
Utilizar os coñecementos anatómicos no plantexamento e análise de problemas clínicos pertinentes.	A1 A19	B1 B2 B3 B4 B5	C8 C9
Alcanzar o nivel suficiente de coñecementos anatómicos para comprender outras áreas da titulación relacionadas e para realizar cursos de especialización en diversos campos da Fisioterapia.	A1 A19	B1 B2 B3 B4 B5	C1 C8 C9

Contidos	
Temas	Subtemas
I.- Introducción á estrutura do corpo humano.	1.- Histoloxía: Tecido epitelial. Tecido conxuntivo. Tecido muscular. Tecido nervioso. 2.- Introducción aos conceptos anatómicos xerais do corpo humano. Posición anatómica. Eixos, direccións e planos . Nomenclatura Anatómica: termos de posición, orientación e relación.
II.- Sistema nervioso.	CONTIDOS: 1.- Introducción ó Sistema Nervioso. 2.- Sistema nervioso central. Medula espiñal. Tronco encefálico. Cerebelo e cerebro. Meninxes. Vascularización. Vías de conducción. Sistema ventricular. 3.- Sistema nervioso periférico. Sistema nervioso autónomo. Sistema simpático. Sistema parasimpático. Pares craneais. Pares raquídeos. ACTIVIDADES PRÁCTICAS: 1.- Estudiar en maquetas a anatomía da medula espiñal e dos nervios espinais. 2.- Identificar en maquetas as estruturas do encéfalo e o orixe aparente dos pares craneais.

III.- Aparato locomotor. Introducción. Cabeza, colo e tronco.	CONTIDOS: 1.- Conceptos xerais do aparato locomotor. 2.- Anatomía funcional de colo, cabeza e tronco. Ósos. Articulacións. Músculos. 3.- Vascularización e inervación de cabeza, colo e tronco. 4.- Anatomía de superficie de cabeza, colo e tronco. ACTIVIDADES PRÁCTICAS: 1.- Estudiar o esqueleto de cabeza, colo e tronco en maquetas e ósos. 2.- Identificar en maquetas as articulacións da cabeza, do colo e do tronco. 3.- Identificar en maquetas os músculos do dorso, do tórax e do abdome. 4.- Estudiar en maquetas a vascularización e inervación da cabeza, o colo e o tronco. 5.- Anatomía de superficie de cabeza, colo e tronco. CONTENIDOS: 1.- Conceptos xerais do aparato locomotor: osteoloxía, artroloxía e mioloxía. 2.- Anatomía da cabeza, colo e tronco: osteoloxía, artroloxía e mioloxía. 3.- Vascularización e inervación da cabeza, colo e tronco. ACTIVIDADES PRÁCTICAS: 1.- Estudiar o esqueleto da cabeza, colo e tronco nas maquetas. 2.- Identificar nas maquetas as distintas articulacions da cabeza e da columna vertebral. 3.- Identificar nas maquetas os músculos de colo e tronco.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A1 A19 B1 B2 B3 B4 B5 C1 C8 C9	26	39	65
Traballos tutelados	A19 A1 B1 B2 B3 B4 B5 C1 C8 C9	0	10	10
Presentación oral	A1 A19 B1 B2 B3 B4 B5 C1 C8 C9	5	0	5
Prácticas de laboratorio	A1 A19 B1 B2 B3 B4 B5 C1	20	30	50
Proba mixta	A1 A19 B1 B2 B3 B4 B5 C8 C1	0	1	1
Obradoiro	A1 A19 B1 B2 B3 B4 B5 C1 C8 C9	0	15	15
Proba obxectiva	A1 A19 B1 B2 B4 B5 C1 C8 C9	3	0	3
Atención personalizada		1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición

Sesión maxistral	Clase teórica expuesta polo profesor. Será unha clase participativa, favoreciendo o intercambio de opinións e o debate.
Traballos tutelados	Os alumnos terán que realizar un traballo en grupo (mínimo de 2 alumnos e máximo de 4) relacionado co contido da materia explicada en clase.
Presentación oral	Os alumnos deberán presentar e defender, de forma oral, o traballo realizado en grupo, ante os profesores da área e o resto de compañeiros.
Prácticas de laboratorio	Complementan os contidos das clases teóricas. Os alumnos traballan cos osos e os modelos anatómicos. Coas maquetas adquirese unha visión tridimensional do explicado na clase e facilita o estudo e mellora da capacidade de relación.
Proba mixta	Evaluación continua: exames test, pregunta curta que se realizaran de cada unidade temática para valorar os coñecementos do alumno e o seu nivel de comprensión
Obradoiro	Evaluación continua: láminas anatómicas para completar por parte do alumno, relacionadas con cada unidade temática
Proba obxectiva	PRUEBA ESCRITA, que consta de dos partes: 1. Preguntas cortas (entre 10 e 25), que requiren resposta breve, de una extensión máxima de media página. Consisten en preguntas de desarrollo textual y láminas anatómicas para completar o identificar elementos. 2. Examen tipo test de 48 preguntas, cada una con cuatro opciones y una única respuesta. No se puntuá negativo por respuesta incorrecta, pero se descarta para el aprobado el 25% de las repuestas correctas. PRUEBA ORAL En caso de que el alumno cuente con una adaptación curricular concedida por a Unidade de Atención á Diversidade (ADI) da UDC en la que se recoja la dificultad para la realización de exames escritos, se substituirá esta por una PRUEBA ORAL, que consistirá en preguntas de respuesta breve.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio Traballos tutelados	A atención personalizada sirve para o control da aprendizaxe de forma individual. Con a tutoría virtual a través da plataforma TEAMS , o profesor aborda a resolución de dudas e a orientación do estudio, así como o seguimento e a supervisión dos traballos. As practicas no laboratorio con grupos pequenos tamen facilita a explicación de dubidas, que o alumno poida ter, de forma máis individual.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Proba mixta	A1 A19 B1 B2 B3 B4 B5 C8 C1	Evaluación continua: exames tipo test e resposta curta de cada unidade temática, onde se valorá os coñecementos e o nivel de comprensión do alumno	20
Obradoiro	A1 A19 B1 B2 B3 B4 B5 C1 C8 C9	Evaluación continua: o alumno deberá completar láminas anatómicas de cada unidade temática	5
Prácticas de laboratorio	A1 A19 B1 B2 B3 B4 B5 C1	Se valorará a actitude, a capacidade para o aprendizaxe e para a resolución de problemas expostos polo profesor.	5
Proba obxectiva	A1 A19 B1 B2 B4 B5 C1 C8 C9	Realización da proba escrita ou oral	60
Traballos tutelados	A19 A1 B1 B2 B3 B4 B5 C1 C8 C9	Realización dun traballo en grupo (mínimo 2 alumnos, máximo 4) dun tema relacionado co contido do temario.	5

Presentación oral	A1 A19 B1 B2 B3 B4 B5 C1 C8 C9	Exposición oral e defensa do traballo ante os profesores da área e resto de compañeiros. Os alumnos teran que responder ante calquera dubida do profesor ou dos compañeiros sobre o tema exposto.	5

Observacións avaliación

Os créditos da materia Anatomía Humana I e Histoloxía, de 6 ECTS, se distribúen:

- Aparato locomotor de cabeza, colo e tronco: 4 ECTS
- Neuroanatomía: 2 ECTS.

No caso de que a materia sea impartida por mais dun docente, a nota final da proba obxectiva sera a media das dúas partes.

Para superar a asignatura, cada unha das partes deberá ter unha calificación igual o maior de 3,5 sobre 10.

No caso de que unha das partes non alcance a calificación de 3,5 sobre 10, o alumno non superará a asignatura ao considerar que non chegou ao 35% de coñecemento.

Os

créditos

da materia Anatomía Humana I e Histoloxía, de 6 ECTS, distribúense tal

como segue: - Aparato locomotor de cabeza, colo e tronco: 4 ECTS -

Neuroanatomía: 2 ECTS.

en caso de que a materia sexa impartida por máis de 1 docente, a nota final será a media entre as notas acadadas en cada parte avaliada.

En caso de ter una nota media final con 5 ou máis de 5, e una parte suspensa, ésta, deberá alcanzar un mínimo de 3,5 puntos sobre 10 (35 % de coñecemento).

No caso de que unha das partes, ou as dúas teñan unha nota superior o 3,5, pero sen chegar ao 5, o alumno terá que repetila, sempre que a nota global non chegue a 5.

Fontes de información

Bibliografía básica	- THIBODEAU-PATTON (2008). Estructura y Funcion del Cuerpo Humano. Barcelona. Ed. Elsevier - GRAY (2015). Anatomia para Estudiantes. Madrid. Ed. Elsevier - SOBOTTA (2018). Texto de Anatomia. Barcelona Ed. Elsevier - SOBOTTA (2012). Atlas de Anatomía Humana. Barcelona. Ed. Elsevier - PROMETHEUS (2014). Texto y Atlas de Anatomia. Anatomia General y Aparato Locomotor&quot; Vol.1.. Barcelona Ed. Elsevier - PROMETHEUS (2014). Texto y Atlas de Anatomia. Organos Internos&quot;. Barcelona. Ed. Elsevier - PROMETHEUS (2014). Texto y Atlas de Anatomia. Cabeza, Cuello y Neuroanatomía&quot;. Vol 3. Barcelona. Ed. Elsevier - F. NETTER. (2015). Atlas de Anatomía Humana. Barcelona. Ed. Elsevier
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

ANATOMÍA II/651G01002

Observacións

Para axudar a conseguir unha contorna inmediata sustentable e cumprir cos obxectivos estratéxicos do Plan Green Campus da Facultade de

Fisioterapia, os traballos documentais que se realicen nesta materia poderanse solicitar tanto en formato papel como virtual ou soporte informático.

De realizarse en papel, seguiranse na medida do posible as seguintes recomendacións xerais:- Non se utilizarán plásticos.- Realizaranse impresións a dobre cara.- Empregarase papel reciclado.- Evitarase a realización de borradores.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías